PÍSECKÝ SVĚT

www.piseckysvet.cz 5 / 2023 10. – 23. března

Každé dva týdny 6 000 výtisků v Písku, Protivíně, Čimelicích a širém okolí **ZDARMA**

PUBLICISTIKA: Masopust na Hradišti se vydařil

POZVÁNKY: SMALOVÁNÍ v kavárně La Sabbia

AKTUÁLNĚ: Husovo náměstí – hřiště náhle zmizelo...

KOMENTÁŘ: Při pohledu na naše politiky vzpomínám na svou babičku

Na vaše přání: Výstřední pták dudek chocholatý (2. díl)

Foto Jan Ševčík

PÍSECKÝ SVĚT = účinná barevná inzerce v regionu PÍSKU, PROTIVÍNA A ČIMELIC. VYNIKNETE mezi čtivými články a podpoříte občanskou společnost! Tel. 607 777 993 (SMS – ozveme se obratem), *inzerce@piseckysvet.cz*

POKUD SE VÁM PÍSECKÝ SVĚT LÍBÍ,
mohli byste postrádat 50,- Kč měsíčně?

Pokud si přejete, aby byl tento prostor pro svobodnou necenzurovanou diskusi zachován, podpořte nás alespoň pár korunami – POMOZTE udržet tyto nezávislé noviny a web *www.piseckysvet.cz!*

Nejsme příjemci státních, městských ani evropských dotací a nejsme propojeni s žádnou politickou či zájmovou skupinou. Jsme tu pro občany, přispíváme k transparentnosti radnice, různorodosti občanských a kulturních aktivit, podporujeme neziskovky, charitativní projekty i ekologickou osvětu, nabízíme prostor otevřený Vašim názorům.

DAR PÍSECKÉMU SVĚTU – jednorázový či jako měsíční příkaz – můžete zaslat na účet č. 78 31 003 001 / 5500

(Veřejná sbírka schválena 5. 12. 2013 KÚ v Č. B., každý dárce může od redakce získat potvrzení o daru pro neziskovou organizaci.)

VELMI DĚKUJEME všem, kteří nás podpořili, nebo dokonce podporují pravidelně.

PIŠTE NÁM své názory!

RÁDI přijímáme dopisy, náměty, polemiky i kritické názory.

Příspěvky posílejte nejlépe e-mailem: ***redakce@piseckysvet.cz***, nebo se domluvte na předání písemné verze na tel. **607 777 993**. Vše můžete po jednoduché registraci vkládat také na ***www.piseckysvet.cz.***

PÍSECKÝ SVĚT vychází v nákladu 6000 kusů a je distribuován ZDARMA.

DALŠÍ ČÍSLA vyjdou ve čtvrtek 23. března a 6. dubna. Uzávěrka inzerce vždy v pondělí před vydáním.

Časopis si můžete pravidelně vyzvednout na mnoha desítkách distribučních míst.

Seznam hlavních distribučních míst

- Městská knihovna Písek, Alšovo nám.
- Infocentrum ve Sladovně, Velké nám. 113/1
- Kulturní dům Písek, nábř. 1. máje 1605
- TRAFIKY V CENTRU MĚSTA
- Divadlo Pod čarou, Tyršova ul. 431/28
- Plavecký bazén, Ostrovní 2257/1
- Zimní stadion, Na Výstavišti 493
- Sportovní hala, Tylova ulice
- Dům dětí a mládeže Písek, Švantlova 2394
- Základní umělecká škola, Nádražní 1032/27
- Natural, Budovcova 105/4/1
- Knihkupectví Elim, Velké nám. a Janáčkova ul.
- Knihkupectví Fibichová u Putimské brány
- Farmářský obchod Moje Lhota
- Farmářský obchod Johanka
- Ráj sýrů Drlíčov, Pekařství U Slona
- Pekárna Pekar, Pekárna Bernartice – Racek
- Samoobsluhy COOP, POGRR, Pramen, Spar
- ČIMELICE – prodejna Jednota (Coop)
- MIROTICE – potraviny vedle lékárny
- PROTIVÍN – supermarket Pramen
- PUTIM – obecní úřad, vlakové nádraží ČD

PÍSECKÝ SVĚT

Číslo 5/2023, redakční uzávěrka: 8. 3. 2023
Evidenční číslo MK ČR E: 211 63
ISSN 2464-7519
Vydává **Občanské sdružení Písecký svět, z.s.**, IČ: **22827765**, zapsaný spolek na podporu občanské společnosti, registr. MV 20. 11. 2009.
Web: *www.piseckysvet.cz*
e-mail *redakce@piseckysvet.cz.* Bankovní účet pro dary: **78 31 003 001/5500** (Raiffeisenbank)
REDAKCE: Mgr. **Zdenka Jelenová** *(tištěné noviny)*, e-mail: *jelenova@piseckysvet.cz*
Ing. arch. **Martin Zborník** *(webové stránky)*, e-mail: *zbornik@piseckysvet.cz*
Telefon do redakce a inzerce: 607 777 993

Zveřejněné texty obsahují názory autorů, nevyjadřují (není-li výslovně uvedeno) ani stanovisko OS Písecký svět, z.s., ani názor redakční rady. Za obsah inzerátů a článků ručí inzerenti a autoři.
Přetiskování obsahu POVOLENO, ALE POUZE S UVEDENÍM ZDROJE.

Tisk: MAFRAPRINT, Turyna Petr, 734 517 178.

© OS Písecký svět, z.s., 2023

Starosta ocenil strážníky, kteří zachránili život muži

Starosta Michal Čapek přijal na radnici strážníky Městské policie Písek Petra Nováka a Martina Štofiru, kteří v závěru minulého roku zachránili život muži chystajícímu se spáchat sebevraždu. Poděkoval jim za profesionální práci a spolu s velitelem městské policie Martinem Macháčkem a jeho zástupcem Jaroslavem Rapantem jim předal medaili za záchranu lidského života. „Oběma strážníkům patří veliké poděkování za jejich velké nasazení, duchapřítomnost a profesionalitu," řekl starosta Michal Čapek. Ocenil i práci městské policie jako takové. ***-MÚ-***

EXKURZE DO ZEVO PLZEŇ: Více než 50 zájemců se zúčastnilo exkurze v ZEVO Plzeň v Chotíkově. Seznámili se s tím, jak zařízení, které by mělo vzniknou i v Písku, funguje, kolik odpadu ročně zpracuje, jaký vliv má na životní prostředí a jaká je ekonomika provozu. Exkurzi zajistily ZEVO Písek a Teplárna Písek, další se chystá na některou sobotu v dubnu. ***-MÚ-***

POŽÁR V MUZEU: V pondělí 6. března ve 13:27 ohlásila požární signalizace zakouření půdy v Prácheňském muzeu, kam byli vysláni písečtí profesionální i dobrovolní hasiči. Zjistili požár na půdě, kde jsou uložené exponáty v depozitu. Po uhašení požáru vyšetřovatel HZS ve spolupráci s ředitelem muzea vyčíslili škodu na zhruba 400 tisíc. Příčinu požáru hasiči zkoumají. ***-HZS-***

PROČ ty noviny neprodáváme?

Krásný den, milé čtenářky a čtenáři. Je mi velkou ctí, když mi mnozí z našich nejvěrnějších příznivců píšou v mailech, říkají při náhodném setkání, posílají v SMSkách, a někteří sdělují dokonce i v klasických rukou psaných dopisech v papírové obálce se známkou (ano, to už je dnes téměř rarita...), že čtou Písecký svět pravidelně a rádi. A že nám aspoň občas, podle svých možností, přispívají na transparentní účet, abychom mohli vycházet i nadále. A opakovaně se objevuje dotaz, na který jsem sice už odpovídala, ale raději ještě jednou: Proč Písecký svět neprodáváme? Inu protože náklady spojené s distribucí, procenta, která si bere distribuční PNS a úhrady spojené s účetnictvím toho všeho by zcela jasně převýšily možný zisk z prodeje. Skutečně jedinou možnou cestou je to, nač se například spoléhá stále více nezávislých, svobodných a necenzurovaných médií na internetu a sítích – tedy dostatečně velká komunita lidí, kteří jsou ochotni podobné projekty sami dobrovolně finančně podporovat. ***DÍKY VŠEM, kdo tohle pochopili a pomáhají nám.***

Dnešní číslo má místy poněkud výbušný obsah – někteří Písečáci už ztrácejí trpělivost s dlouhodobě nedostatečně komunikovanými či odsunovanými projekty. Park na Husově náměstí je přímo modelovou ukázkou. Přes deset let trvající tahanice shrnujeme na více než dvou stranách. A budeme ve sledování tohoto i dalších témat pokračovat. ***Je skvělé, že nám k tomu píšete své názory****, ať už do diskuse na www.piseckysvet.cz, nebo jako příspěvky do novin, případně i jen jako své komentáře, které si nepřejete zveřejnit. I takové podněty jsou pro redakci velmi cenné!*

Na školách, v muzeu, ve Sladovně i v neziskovkách se stále něco zajímavého děje, i to si přečtěte na následujících stranách. Mějte se fajn, hurá, JARO UŽ TU BUDE „COBYDUP"!

ZDENKA JELENOVÁ

ŠVAGR slaví!

ŠVAGR letos netradičně na jarním pobytu objevoval krásy a okolí Horažďovic. A bylo nám tam moc hezky, protože naší základnou bylo nádherné environmentální centrum PROUD přímo v srdci Horažďovic, kde se sešla parádní parta dětí z Písku a Zvíkova a taky super tým dobrovolníků.

Dozvěděli jsme se, co je to město, co je v něm a pro něj důležité a na čem je a bude závislé. Objevili jsme trosky hradu Prácheň a tajemství zmizelého Prácheňského kraje. Věnovali jsme se divadlu, tvoření, procházkám, soutěžím, hrám a kvízům. Už teď se ale těšíme do milované Zátoně, kam pojedeme na Velikonoce vítat jaro uměním. Společně také oslavíme naše 25. výročí od oficiálního založení ŠVAGRa, ač naše neformální působení začalo již dříve a to v roce 1992, tedy před 31 lety. Máme za sebou dlouhou cestu. Všem, kdo nám pomáhali a pomáhají na této cestě, moc děkujeme!

MARTIN ZBORNÍK

Zelené plochy – problém všech

Je chvályhodné, že se ve městě začalo s vysazováním květin na některých veřejných prostranstvích. Na druhé straně se ale nechávají devastovat stávající plochy.

Například křižovatka ulic Harantova a Budějovická. Na třech nárožích jsou zde hostince, čtvrtý

roh zůstal nezastavěný. Tato plocha byla zatravněna a lemována živým plotem z keřů. Keře zasahovaly až k posledním domům. Bývávalo, dnes jsou keře na obou koncích trávníku úplně zničeny a přes trávník je vyšlapaná široká cesta. Uprostřed trávníku je sokl – snad se uvažovalo sem umístit sochu. K tomu nikdy nedošlo. Sokl ale našel své využití. Využívá ho často zde pobývající a popíjející mládež jako stůl. A trávník se více vyšlapává a také keřů ubývá…

Popojděme dále, k sídlišti Dr. Horákové, tedy Gottwalďák. Je to nejstarší sídliště v Písku, poslední dům byl kolaudován 16.května 1964, tedy před 59 lety. Asi je to jediné sídliště, které se zatím neopravovalo? Neuvěřitelné, situace zde je naprosto zoufalá. Ale sláva, letos se prý již s revitalizací začne! Jak bylo na nedávném shromáždění občanů tohoto sídliště sděleno, půjde o dobu asi 10 let, než se vše dokončí.

A jděme zase sídlištěm dál. K jídelně domu mládeže a vedle stojícímu bytovému domu č. 2225, kdysi svobodárna Jitexu. Chodci si zde zkracují cestu přes přilehlý minipark – ušetří možná 5 kroků. Vyšlapaná cestička je do kopce. Když prší, voda odhaluje kořeny stromů a vyhrabává si zde koryto.

Pokračujeme dále směrem k Šobrově ulici. Také zde to trávníky nemají jednoduché. Nejhůře je na tom ten u posledního domu, vlastně již zcela zmizel. Je pravda, že chodci, spěchající do místní prodejny ušetří více kroků než tam u jídelny.

Co s tím? Doplnit účelově dlážděnou cestičku, nebo ohradit? Nebo snad kontroly s postihem? Co je pro nás Písečáky, nejen zde žijící, nejlepší řešení?

SENIORSKÁ RADA PÍSEK

Jiří Prášek: Co přinese rok 2023 v Prácheňském muzeu?

Na začátku nové sezóny jsme se zeptali ředitele Prácheňského muzea v Písku PhDr. Jiřího Práška, jaké jsou další plány této instituce na letošní rok, co se děje s rybami v akváriích a také jsme se ještě ohlédli za uplynulým rokem.

Jiří Prášek

Jak bude vypadat letošní sezóna v Prácheňském muzeu v Písku? Jarní výstavy se točí kolem milování, co přijde v létě?

Letošní sezóna je myslím, co se výstav týče, dobře postavená. Mimo toho milování, o kterém jsi se zmínila v otázce, stojí za pozornost představení písecké malířské rodiny Skalů a dále výstava portrétů z naprosto fantastické soukromé sbírky Dr. Jiřího Hořavy, s nímž naše muzeum dlouhodobě spolupracuje. To budou výstavy v Galerii. V Malých výstavních síních se mohou návštěvníci těšit na připomínku 180. výročí narození věhlasného historika, archiváře a v neposlední řadě někdejšího ředitele našeho muzea prof. Augusta Sedláčka, fotografie

Rozmnožování se věnuje rozsáhlá interaktivní výstava.

píseckého rodáka Petra Bruknera a litografie Milana Kohouta. Do chodby knihovny budou nainstalovány výstavy o Žďákovském mostě či píseckém fotografu Langhansovi. To, co jsem uvedl, je jen výběr a zároveň odpověď na otázku, na co se nejvíc těším. Radost mám i z drobné novinky, kterou představujeme v Rytířském sále – návštěvníci se zde mohou po načtení QR kódu ocitnout v rozšířené realitě a prohlédnout si souboj dvou rytířů. Dokonce mohou zvolit, který z nich vyhraje. A teď ještě mohu prozradit, že od Velkého pátku, tedy od 7. dubna, po 10 dnů bude díky vstřícnému jednání Strahovského kláštera i vedení Jihočeského kraje veřejnosti poprvé představen Svatý hřeb z Milevska, nedávný nález učiněný v našem regionu, který je významnou relikvií možná z prvních staletí křesťanství.

Zimní přestávka je dobou rekonstrukcí, úklidu a úprav expozic. Čím se hlavně v lednu a únoru zabývali písečtí muzejníci?

Tradičně děláme věci, na které v průběhu roku není čas a hlavně prostor – malování, hloubkový úklid, různé technické práce, které se třeba nestihnou za jediný den v týdnu, kdy máme pro návštěvníky zavřeno, letos jsme např. dělali celé nové osvětlení pavlánu, zpravidla také na březen plánujeme výstavy, které mají náročnější instalaci a té se můžeme ony dva měsíce uzavření věnovat.

Co se děje s expozicí Ryby a rybářství? Proč je dočasně uzavřená?

Zrovna expozice ryb je takovým případem. Vloni koncem roku se nám tam rozšířila nemoc mezi rybami, tak jsme počítali, že je za dva měsíce vyléčíme

Tajný jazyk rostlin odhaluje výstava Květomluva.

a vše dáme do pořádku, jenže zjistily se hlubší problémy a musíme řešit nějaké technické záležitosti s tím spojené a to bude trvat delší dobu. Jakmile to bude možné, naši nejstarší expozici – letos to bude 40 let od jejího otevření – opět zpřístupníme návštěvníkům.

Když se ještě ohlédneme za loňským rokem, jaká byla sezóna 2022?

Myslím, že loňská sezóna byla docela úspěšná. Hlavně se nám podařilo téměř vrátit se na předkovidové období, kdy byl pokles návštěvnosti všude velký. Mohli jsme zase bez omezení dělat přednášky, Muzejní noc, Mineralogickou burzu a řadu dalších akcí, o naše programy pro předškolní a školní kolektivy je tak velký zájem, že sotva je vyhlásíme, během několika dní naplníme kapacitu. Zatím jsme se rozhodli nezdražovat vstupné, což je nyní všeobecně velká móda, a zůstáváme tak muzeem s nejnižším vstupným. Zkrátka chceme, abychom byli skvělým muzeum za skvělé vstupné. A že je naprostá většina příchozích do muzea spokojena, o tom svědčí zápisy v návštěvních knihách. Ovšem letos uplyne 30 let od otevření většiny našich stálých expozic, a přesto, že mají stále co nabídnout, nastane brzy čas na změnu a jejich zásadní obměnu. Mladí odborní pracovníci již opatrně plánují...

KLÁRA KOUBOVÁ

Zprávičky z Písku a okolí

On-line anketa „dětská hřiště“

Až do 31. března se může písecká veřejnost zapojit do on-line ankety na téma dětská hřiště. Cílem je zjistit, jestli jsou lidé spokojeni s počtem a stavem dětských hřišť. Výsledky ankety se město nechá inspirovat při postupné obnově hřišť, nákupu nových prvků, případně při zřizování nových hřišť. Anketu pořádá město Písek ve spolupráci s pracovní skupinou pro dětská hřiště.

Studenti SŠ oslaví Den Země

Akce ke Dni Země, které se v Písku uskuteční 20. a 21. dubna, zpestří aktivní studenti a jejich pedagogové z většiny píseckých středních škol. Pod vedením uskupení Aktivní Písek se jim podařilo začít pracovat na několika projektech. Představí je **v pátek 20. dubna v knihovně**. Ještě před samotným Dnem Země se studenti chtějí pustit do sběru odpadků, naplánovali jej na 18. dubna. *„Studenti střední zemědělské školy ve spolupráci s vodňanskou Fakultou rybářství a ochrany vod Jihočeské univerzity odeberou vzorky vody z Otavy, a to před Pískem a za ním a také na čistírně odpadních vod. Budou zjišťovat přítomnost různých druhů léčiv ve vodě,“* představil jeden z projektů **Jaroslav Chroňák z uskupení Aktivní Písek**. K projektu se připojí studenti **zdravotnické školy**, kteří dodají informace například o tom, jak se tyto látky do vody dostanou. Pod vedením studentů **zemědělské školy** by měla vzniknout vizualizace studentského parku, který by v Písku rádi vybudovali. Zatím hledají vhodnou lokalitu a chtěli by projekt přihlásit do participativnímu rozpočtu. Žáci ze **středního odborného učiliště** chtějí ke Dni Země připravit vzdělávací hru Profese, **gymnazisté** uspořádají výstavu fotografií s tematikou ochrany přírody v Písku. Gymnazisté spolu s žáky učiliště pak chtějí navrhnout „edukativní stánek studentů středních škol malým dětem“. *„První vizualizace je už hotova, nyní budou ve spolupráci s městem hledat lokalitu, kde by mohl stát,“* poznamenal Jaroslav Chroňák. Studenti **lesnické školy** připravují naučnou stezku na Hůrkách.

Petra Měšťanová, tisková mluvčí

Vernisáž výstavy Obnažená krajina v Malé galerii Sladovny

Výstava Obnažená krajina představí tvorbu Šárky Rubickové, výtvarnice, která cestuje krajinou reálnou, snovou i dětskou, po těle i po duši. Vernisáž

proběhne 21. 3. od 16 hodin v prostorách Malé galerie Sladovny Písek. Výstava potrvá do 14. 5. 2023.

Zápis do mateřských škol v Písku

Ve dnech 3. a 4. května od 13 do 17 h proběhne zápis do mateřských škol v Písku. Pro děti narozené od 1. září 2017 do 31. srpna 2018 (předškolní děti) je zápis povinný, pokud mateřskou školu ještě nenavštěvují. Do MŠ budou zapisovány děti narozené od 1. září 2017 do 31. srpna 2020, které nyní mateřskou školu nenavštěvují. Rodiče dětí narozených od 1. září 2020 do 31. srpna 2021 podají žádost o přijetí, pokud budou mít zájem umístit dítě do MŠ během školního roku 2023/2024. Děti s vadami řeči a komunikace mohou být na základě žádosti rodičů a doporučení školského poradenského zařízení přijaty do speciální logopedické třídy ve 13. mateřské škole, tř. Přátelství 2065, Písek. ***-MÚ-***

Hřiště na Husově náměstí zmizelo, nové možná za pár let

Dětská hřiště by podle mého názoru neměla být umístěná v parcích. Hřiště je hřiště, park je park, stejně jako parkoviště je parkoviště. Jejich název vystihuje jejich využití. Někdy je ale možné, že prostor určený jednomu účelu se může částečné užívat i k účelu jinému. A to je podle mne případ Husova náměstí.

Moderní hřiště rozhodně není žádným prvkem ani způsobem využití podobno parku, já si myslím, že by hřiště měla být zcela samostatná ve svém vlastním prostoru. Tuhle představu splňují částečně hřiště na sídlištích, která mají svůj prostor. Čím blíže centru města, tím hůře, zde jsou hřiště prostě v parcích, má představa o hřištích v centru je hřiště ve vnitrobloku (např. za Naturalem), tedy prostor, kde není hřiště součástí něčeho jiného.

Husovo náměstí by tak hřiště z mého pohledu vlastně mít nemělo, já je tam ale přesto postrádám. Tento park má nevýhodu obklíčení provozem, jak budov, tak komunikací, navíc je široko daleko jediným veřejným prostranstvím a tím pádem hojně využíván. A stejně tak je obklíčena ZŠ, která s parkem přímo sousedí. A právě pro tu blízkost školy, která ve vnitrobloku nedisponuje volným pozemkem použitelným pro hry dětí, mi hřiště tento park doplňuje bez větších problémů.

Několik dlouhých let plánovaná revitalizace parku zahrnuje i obnovu hřiště, jak znělo zadání pro projektovou dokumentaci. Po zhotovení celého projektu na park byla vypracována zvlášť také projektová dokumentace na vodní hřiště na to samé místo v parku. Projekt nechal zhotovit odbor životního prostředí bez projednání změny zadání projektu zastupitelstvem.

V loňském roce bylo na revitalizaci parku v rozpočtu města rezervováno 30 milionů korun, tedy částka odpovídající provedení celé revitalizace parku, včetně dětského hřiště. Čekala jsem na veřejné projednání projektu a zahájení revitalizace. Místo toho byl na dubnovém zasedání ZM předložen zastupitelům materiál s žádostí na navýšení rozpočtu na revitalizaci, s odůvodněním:

„…Součástí projektové dokumentace je i položkový rozpočet, který zahrnuje vedle vlastní revitalizace parku i možnost samostatně realizovat jak závlahu, tak i vodní prvek (vodní hřiště). Odbor životního prostředí má na akci „Revitalizace parku na Husově náměstí“ v rozpočtu pro rok 2022 částku 30 000 000,- Kč, která však nezabezpečuje možnost vypsání výběrového řízení na tuto akci. Vzhledem k tomu, že v průběhu roku 2021 došlo k výraznému navýšení cen prací a materiálu, žádá odbor životního prostředí zastupitelstvo města o navýšení rozpočtu na akci „Revitalizace parku na Husově náměstí“ dle usnesení. Navýšení o výše uvedené částky je potřebné k tomu, aby bylo možno vypsat výběrové řízení na veřejnou zakázku „Revitalizace parku na Husově náměstí“ a aby tato akce byla kryta rozpočtem i přes to, že je reálný předpoklad nevyčerpání částky v roce 2022 a její vrácení zpět do rozpočtu. Nevyčerpané finanční prostředky na tuto akci by byly nárokovány v rozpočtu na rok 2023. … NÁVRH USNESENÍ Zastupitelstvo města schvaluje navýšení rozpočtu na akci „Revitalizace parku na Husově náměstí“

a) o částku 10 000 000,- Kč, která zahrnuje revitalizaci parku a závlahu

b) o částku 20 000 000,- Kč, která zahrnuje revitalizaci parku, závlahu a vodní prvek

c) jiné usnesení.“

Jenže zastupitelé rozhodli, že vodní hřiště nebylo součástí zadání projektu, o změně v projektu nebyli informováni a vodní hřiště v tomto místě ani nevidí jako vhodné, a tak nakonec požadavek na na zvýšení o 10 nebo 20 milionů byl změněn na ***Usnesení č. 68/22:*** *Zastupitelstvo města schvaluje navýšení rozpočtu na akci „Revitalizace parku na Husově náměstí“ o částku 15 mil. Kč, která zahrnuje revitalizaci parku se závlahou, vybudování klasického (ne vodního) dětského hřiště a vytvoření výškově sjednoceného předpolí mezi základní školou a parkem.*

No, a náhle veškerá aktivita kolem zahájení revitalizace parku ustala, navzdory tomu, že v dubnu bylo vyhověno požadavku na navýšení rozpočtu revitalizace, v květnu se rozpočtovou změnou namísto navýšení rozpočtu o schválenou sumu na ZM z původně plánovaných 30 milionů odebírá 15 milionů a do konce roku se rozpočet na park sníží ještě víc. Veřejné projednání projektu s veřejností se konalo teprve 5. října, tedy téměř půl roku po schválení navýšení rozpočtu, a občané mohli své připomínky a náměty k projektové dokumentaci zasílat do 20. října. A ani potom nebyla do konce roku zahájena revitalizace parku na Husově náměstí.

Po neschválení vodního hřiště do parku zastupiteli vloni v dubnu se zničehonic přestalo mluvit o vypsání výběrového řízení na revitalizaci parku jako celku (proto bylo přece v rozpočtu od začátku roku oněch 30 milionů, v dubnu navýšených o dalších 15 milionů), ale hovoří se o etapizaci revitalizace parku. Najednou se 45 milionů určených parku rozplynulo jako pára nad hrncem a bez jasného vysvětlení se revitalizace parku rozložila přinejmenším do příštích čtyř let!

Park na Husově náměstí se měl dočkat revitalizace cca před deseti lety. Uvědomme si, že park je živá součást majetku města a na rozdíl od nemovitostí je každý den rozhodující pro jeho udržitelnost. Dnes jsou některé stromy v podstatě i nebezpečné proto, že za roky čekání na revitalizaci do nich zasáhly vnější vlivy, jako jsou vichry, mokrý sníh. Přesto se revitalizace parku odkládá na dalších několik let. Stromy, které před deseti lety byly vitální už dnes být nemusí, a vzhledem k tomu, jakou frekvenci uživatelů ze strany občanů park denně zažívá, zvyšuje se riziko úrazu v parku jak pro chodce, tak pro děti ze školy, nakonec ani doprava není z rizika vyloučena.

A ani tato skutečnost nepohne svědomím našich zvolených, aby konečně tuto anabázi obnovy parku dotáhli do konce. Podívejte na to, rok se s rokem sešel a co se v parku začalo obnovovat? Zmizelo dětské hřiště a dalších x let se s jeho obnovením nepočítá!

Zde je jednoznačným viníkem vedení města, dokonce několikrát změněné ve volbách. Doslova roky trvalo odevzdání projektové dokumentace (schválení zhotovitele projektu bylo 5/2019 navržená smlouva na zhotovení projektu v tomtéž roce), došlo k naprosto nepochopitelnému prodloužení projednání projektu zadáním dalšího projektu na vodní hřiště a ačkoliv vloni byla potřebná částka na revitalizaci parku v rozpočtu, nebyl nikdo schopen uspořádat veřejné projednání a zahájit obnovu parku! Do dubna se nedělo nic, v dubnu se žádá o peníze na vodní hřiště, a potom se namísto zahájení obnovy parku začne snižovat rozpočet na revitalizaci a obnova parku se nekoná! A na letošní rok je do rozpočtu navrženo na obnovu parku pouze 2 miliony korun!

Rozdělení revitalizace na etapy považuji za výsměch celému projektu, protože parky jsou na rozdíl od nemovitostí živou součástí města, nedovedu si představit několik let trvající obnovu parku, už pro sousední školu a frekventované místo dopravou a chodci.

Pokud naši zvolení vidí prioritu v budování kempu u vodárny (kde nám obrazně nic „nehoří“ a přesto si chtějí navýšit schodek rozpočtu o 20 milionů na stavbu už letos) před obnovou parku ve středu města (kde opravdu hrozí i nebezpečí od deset let poškozovaných stromů), kde nechají dál ničit dřeviny, kde bude dál chybět hřiště pro děti, kde se tím pádem každý den navyšuje cena revitalizace, pak jsme si zvolili správce města opravdu špatně. Klidně to našponuji víc – pokud jsou našim zvoleným přednější atrakce pro turisty před potřebou občanů města, pokud jsou našim zvoleným přednější turisti před dětmi žijícími ve městě, pokud je našim zvoleným přednější investovat do zbytného víc a dřív než do nezbytného, zvolili jsme opravdu hodně špatně.

MICHAELA ŠŤASTNÁ

Hřiště zmizelo… Místostarosta Soumar odpovídá občanům

Otiskujeme mírně zkrácenou odpověď místostarosty Josefa Soumara občanům, kteří jej oslovili s dotazy ohledně zmizelého dětského hřiště a nepokračující revitalizace parku na Husově náměstí.

V úvodu upozorním, že píši za sebe, Josefa Soumara, místostarostu. Jednání k Husovo náměstí bude podléhat společnému jednání ve vedení města a budu ctít konsensus s kolegy.

I. DĚTSKÁ HŘIŠTĚ

Jak je zmíněno na stránkách městských služeb, dětských hřišť máme v Písku 37, některé zdroje uvádí 38 hřišť. Jednatel p. Hrádek pro nás našel usnesení téměř 20 let stará, která počítají s vybudováním sedmi centrálních dětských hřišť a dále doplnění drobných hřišť do celkového, tehdy zmíněného, počtu 40. Materiál ukazuje, že problematika hřišť je opakujícím se faktem, podrobena pravidelné politicko-odborné diskusi. Již ceny z roku 2005 ukazují, že výstavba hřišť na tehdejší poměry byla nákladnou záležitostí. V porovnání s dnešním rozpočtem byly příjmy a výdaje o cca 350 milionů nižší, rozpočet byl tedy ¾ oproti současnosti, růst cen za vybudování hřišť však od té doby stoupl rychleji.

16. února, pokud mám správné informace, zasedala další z mnoha historických skupin pro dětská hřiště, kterou vede tentokrát pan Lukáš Nebes. Tato skupina a její vedoucí má připravit plán rozvoje a udržitelnosti dětských hřišť ve městě Písku.

Já osobně se přikláním, abychom nyní investovali do hřišť, která budou větší, centrální, zároveň do lokalit, které jsou revitalizované. A do prvků, která vydrží mnoho let s drobnou údržbou (dobrou praxí je pro mě hřiště Dr. M. Horákové). Pokud budeme budovat drobná hřiště, nevidím přínos ani u rodičů, ani dětí. Z praxe s mými dcerami je i na hodinu až dvě zaujme více různých prvků, možnost potkat se s dětmi, než 3 houpací osli a jedna skluzavka, kde strávíme 5 minut, a zejména tato menší hřiště bývají demolována našimi spoluobčany, kteří neznají svou míru alkoholu či jiných návykových látek, také nejsou po permanentním dohledem městské policie, protože není v jejích silách hlídat tolik hřišť zároveň. Směrovali bychom tak peníze do páteře koncepce, následně do opravy a znovuobnovení vybraných lokalit. Ale jak píši, toto budeme probírat, ani těch sedm hlavních míst není dnes prodebatovaných.

II. PARK HUSOVO NÁMĚSTÍ

Revitalizace parku Husovo náměstí nebude v následujících dvou letech zcela realizována. Investiční náklady se vyšplhaly pro mě naposledy známou částku 70 milionů korun. Náš rozpočet si nemůže dovolit, při současně rozjetých a plánovaných akcích, investovat jednorázově desítky milionů korun do opravy parku. Proto zde řešíme rozdělení do více let, opravu komunikace Otakara Ševčíka v roce letošním, v roce následujícím pokračování v severní části náměstí a dále pokračování předpolím školy a parkem. Městské služby, domnívám se, měly v historii zadání, že revitalizace parku proběhne v brzké době, i proto mohla být konstrukce odstraněna.

Není v mé kompetenci rozhodnout samostatně o tomto projektu, slibuji, že se poradíme, ale instalace hřiště v nejbližší době za mě nyní postrádá smysl. Navrhnu panu starostovi, abychom na téma Husova náměstí udělali koncepční setkání a poradili se o jeho budoucnosti, možnosti revize projektu a jeho etapizaci. Chápu, že situace není pro občany ani školu optimální. Jak jsem vypozoroval, tento projekt běží již opravdu velkou řádku let, s mnoha komplikacemi a my se budeme snažit brzy rozhodnout a dát mu termín i odpovědnou osobu z vedení radnice.

JOSEF SOUMAR, 3. místostarosta města Písku

Občané z Husova náměstí už mají průtahů a diskusí dost

Názor na dění / nedění kolem parku na Husově náměstí nám poskytl i jeden z rozhořčených občanů, který se diskusí o podobě parku účastní aktivně již mnoho let. Jeho názor sdílejí další místní rezidenti, kteří jsou redakci známi.

Zase znovu vznikla pracovní skupina a chystá se nový plán rozvoje a udržitelnosti hřišť? To je čerstvá informace a netušíme, jaká bude preferovaná koncepce, kolik dají ročně peněz na investici a údržbu atd. Nechci shazovat bohulibou činnost pana Nebese, ale beru to jako úlitbu – udělejte si anketku a my si pak výstup zase dáme do šuplíku... Cítím, že si možná připravují půdu, že třeba konkrétně tady žádné hřiště (usnesení neusnesení) už nebude!

Konzultujeme celou věc s dalšími obyvateli téhle lokality. KDE jinde by mělo být tradiční velké hřiště, zejména pro děti 6+? Tady bylo historicky, a vždy pořádně veliké! Pak bylo výrazně zredukované kolem roku 1985, nakonec došlo k opětovnému zmenšení na těch cca 8 prvků. Teď tam není nic.

Co se týká té revitalizace Husáku obecně – tak jen kroutíme hlavou. Naprostý smutek. Velmi podivný průběh a absolutní nekoordinace připravované revitalizace! Úmyslná zlovůle či totální amaterismus?? :-(Dlouhodobě voláme po „projektovém manažerovi“, který to zastřeší (pravomoc na spolupráci zainteresovaných odborů), bude nárokovat finance atd., to MOC chybí.

Když ale paní místostarostka Trambová informovala ohledně výhledu etapizace, a že minimálně do roku 2025 se tady děti nezhoupnou ani na pidi péráku, tak jsem se pokusil apelovat na obměněné vedení, aby maximálně uspíšili stavební objekt 04 (nádrže) a pak hned udělali hřiště.

Pan Soumar píše, že na téma Husova náměstí udělá vedení města koncepční setkání a poradí se o jeho budoucnosti, možnosti revize projektu a jeho etapizaci... Vzhledem k tomu, že dle pana Brože odbor ŽP teprve zadá oficiální průzkum ohledně toho kaštanu, tak cítím, že vše bude na hooodně dlouho a nic se neuspíší!

K dosavadnímu postupu města: Husák byl prý nejzanedbanějším parkem, a tak se měl stát výstavní skříní budoucnosti formou „květy a barvy po celý rok“... ale realita je tragická – viz výše. Nejsme zde od toho, bychom pořád tlačili na radnici. Asi budu moc tvrdý ohledně té neschopnosti, ale už mám opravdu červený hadr před očima – protože slyším jen pouhé alibistické výmluvy. Konstatuji, že ta občasná zapojení minulého místostarosty Veselého mělo na průběh spíše

Takhle hřiště vypadalo ještě v roce 2022.

kontraproduktivní vliv a svoje působení završil podrazem a jakousi „parodií na veřejné projednání“. Odpovědi od pana Šatry jsou buď arogantní, nebo z odboru ŽP nereagují vůbec... a na dotaz o žádost podle paragrafu 106 napíšou totální blábol, a dokonce lži! Takže asi tušíte, že jsme po těch mnoha letech už znechuceni, unaveni a dost rezignovaní nad vší tou marností)

A jak by mělo vedení města postupovat dál? To nevím, ale vnímám, že někteří zainteresovaní rozhodně nechtějí slyšet názory od laické veřejnosti! Je zřetelné, že Husák opět nemají v prioritách ani koaliční smlouvě, takže se to bude asi nějak salámově krájet? K avizovaným nákladům na revitalizaci parku: když si odbor investic nechá přepočítat položkový rozpočet, pevně věřím, že se dostanou na výrazně nižší realitu. Problém je, že spousta financí se podle nás rozpustí v bláhovostech a ne-

Pokračování na str. 8

Občané z Husova náměstí už mají průtahů a diskusí dost

Dokončení ze str. 7

smyslech. Přesouvají peníze na své absurdní a zbytečné projekty a karavana to prostě tlačí dál!

Ohledně smutného prázdného místa jsem se už vyjádřil několikrát. **Opakuji, že prováděním dostatečné průběžné údržby a opravou majetku s péčí řádného hospodáře mohlo hřiště v provozuschopném stavu fungovat až do doby skutečné revitalizace parku.** Některé prvky stačilo jen OPRAVIT. Tu nečekanou kompletní demontáž všech nenavléknou na bezpečnost, to je z mého pohledu prostě jenom zmatek, chaos a klasický nepořádek! Asi se mohu dotázat KDO je zodpovědný za pokyn takového kalibru, ale to bych už moc kveruloval.

MARTIN ŠPÍREK, Husovo nám

POZNÁMKA REDAKCE: Na tu zodpovědnost a na další plány města se budeme ptát dál..

Při pohledu na naše politiky vzpomínám na svou babičku

Je to už delší čas, co jsem napsal svůj poslední článek a přiznám se, že jsem již neměl v úmyslu se ke psaní vrátit. Poslední události v Písku mi však nedají...

To, co se nyní děje na písecké politické scéně, mi dalo vzpomenout na moji moudrou babičku. Nebyla to nikterak vzdělaná žena, ale oplývala životní moudrostí, takzvaným selským rozumem. Bylo-li potřeba, dokázala velice trefně použít lidová přísloví – a já jsem si teď na některá vzpomněl.

Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá

Dne 18. ledna se v městské knihovně konala beseda s občany o spalovně odpadů ZEVO. O tomto tématu již bylo popsáno mnoho papíru a jistě ještě popsáno bude. Co mě však zarazilo, bylo, že na této besedě seděli v čele pouze – a to chci zdůraznit – lidé, kteří ZEVO z různých důvodů obhajují a kteří již v minulosti podnikli kroky k jeho realizaci. Postrádal jsem jakékoliv nestranné odborníky z oblasti životního prostředí, technologického provedení a zdravotních dopadů. Tlačí-li se něco pro občany závažného a přesahujícího svým dosahem volební období silou, bez toho, že by se vše řádně vysvětlilo, lze očekávat, že každý tlak vyvolává protitlak.

Drzé čelo lepší poplužního dvora

Podruhé k besedě o ZEVO. Zúčastnil jsem se jí a nebyla to žádná selanka. Přesto, a tady se odvolávám na článek pana Šebelleho v Píseckém světě 26. ledna: *„Pan místostarosta Soumar jako jediný mluvil vsedě, zády k občanům, a po výzvě, aby vstal a mluvil k lidem, řekl, že si ho mohou prohlédnout na webu a dále, že pro referendum bude hlasovat pouze tehdy, budou-li splněny jeho podmínky. A aby toho nebylo dost, tak nás na konci besedy pan starosta Čapek okřikl: „Buďte zticha!“ a označil občany Písku v likvidaci odpadu za čuňata oproti Němcům a Rakušanům, kteří již ZEVO mají!“* Tady si dovoluji napsat, že oběma pánům pravděpodobně chybí elementární vychování a měli by si uvědomit, že obyvateli města byli zvoleni, a proto jsou tady oni pro občany, nikoliv obráceně. Myslím, že by nebylo od věci, aby svou službu začali dělat s větší pokorou.

Vlastní chvála smrdí

Cituji tentokrát z únorového Zpravodaje města Písku – Editorial místostarosty Josefa Soumara: *„Milí Písečáci, dovolte, abych vás poprvé pozdravil z pozice místostarosty. Jsou to právě tři měsíce, kdy se (vámi zvolení) politici domluvili na novém složení vedení města Písku. Musím s odstupem říci, že jsem na nás velmi hrdý. Přicházíme s myšlenkou otevřené, moderní a pracovité radnice. Věřím, že tento přístup nám vydrží a oceníte jej vy i návštěvníci města. Jsme otevřeni komunikaci s vámi, chceme vám předávat důležité informace, představovat naše plány…“* Co dodat? Rád bych spočítal občany města, kteří jsou s rozhodnutími politiků na radnici spokojeni.

Střelit se do vlastní nohy

Z textu „Reakce starosty města Písku a ředitelky Teplárny Písek na článek Milana Kajtmana“ ve 4. čísle Píseckého světa cituji: *„Bioplynové stanice jsou ekologicky zvrácená zařízení, ve kterých jsou zfermentovány zemědělské plodiny pro výrobu (a nemalý zisk) elektřiny. Hektary zemědělské půdy jsou užívány pro pěstování kukuřice, která je následně v reaktoru rozkládána. V České republice vyčerpáváme půdu pro zisk majitelů bioplynových stanic, abychom následně dovážely zemědělské produkty ze zahraničí. Bioplynové stanice jsou však ekologicky zvrácená zařízení, ve kterých jsou zfermentovány zemědělské plodiny pro výrobu (a nemalý zisk) elektřiny. Hektary zemědělské půdy jsou užívány pro pěstování kukuřice, která je následně v reaktoru rozkládána. V České republice vyčerpáváme půdu pro zisk majitelů bioplynových stanic, abychom následně dovážely zemědělské produkty ze zahraničí.“* Jistě by se s touto myšlenkou dalo souhlasit, ALE...? Za jaké politické uskupení kandidoval pan starosta Čapek? Za hnutí ANO Andreje Babiše. A jsme u meritu věci. Každý z nás, kdo na přelomu jara a léta jdeme do přírody nebo cestujeme českou a moravskou krajinou, vidíme obrovské lány žlutě kvetoucí řepky. Tato rostlina je pěstována za výhodných finančních podmínek, aby z velké části skončila v chemických koncernech a z nich pak jako přísada do spalovacích motorů aut. A kdo je majitelem mnoha hektarů řepkových polí i chemického koncernu? Skupina Agrofert vlastněná Andrejem Babišem. Až tedy pan Čapek ve svém spravedlivém rozhořčení nad zneužíváním zemědělské půdy sepíše petici proti tomuto nešvaru, rád pod ni připojím svůj podpis. Nebo snad platí *„Koho chleba jíš, toho píseň zpívej“*?

Podle sebe soudím tebe

V čísle 4 jsem si přečetl také onen článek pana Kajtmana „Nahradit kotel na uhlí v Písku není problém, spalovna odpadů není řešení.“ Nejsem na tuto problematiku odborník, a tak si rád přečtu argumenty pro i proti. Pana Kajtmana znám a jsem přesvědčen, že v tomto oboru je větším odborníkem než zástupce protistrany. Co mě však u vyjádření pana starosty a paní ředitelky teplárny dohřálo, jsou tato slova: *„Pro informaci můžeme zmínit, že autor je spolumajitelem bioplynové stanice. Kdo tedy bude mít prospěch z toho, že by bylo město závislé na bioplynové stanici?“* – To je velmi silný neférový úder pod pás, nehodný slušného a inteligentního člověka. Stejně bychom se mohli ptát, kdo má prospěch z dodávky vody (je snad ČEVAK vlastněn městem?), nebo zda snad má město svou stavební firmu, když potřebuje provést stavební práce... Pan Kajtman platí daně, ze kterých jsou mj. odměňováni státní zaměstnanci. A podnikatel za své chyby zaplatí sám, zatímco za chybná rozhodnutí politiků zaplatí občané.

Je dobré, že ve vedení města máme mladé lidi. Budou rozhodovat o budoucnosti svých vrstevníků. Ale i u indiánů spolurozhodovala také rada starších, se životními zkušenostmi a moudrostí. Mnohá rozhodnutí politiků dalece přesahují jejich volební období. A platí *„Jak si usteleš, tak si lehneš.“* Ale (na obranu politiků) také *„Není člověk ten, aby se zavděčil lidem všem.“*

ZDENĚK BENEŠ

INZERCE

TIPY Píseckého světa z kalendáře akcí

Písecko je dějištěm mnoha kulturních, společenských a sportovních akcí pro rozličné publikum – celý přehled by se sem nevešel, ale přinášíme vám TIPY, které vybírá redakce Píseckého světa. Pokud chcete některou svou akci v tomto prostoru zviditelnit, obraťte se na nás, pokud možno s předstihem, e-mailem: ***redakce@piseckysvet.cz***.

SMALOVÁNÍ jako modus vivendi v kavárně La Sabbia

SMALOVÁNÍ je nápis na plakátku, jehož autorem je již tradičně Tomáš Mezera a jenž zve kolemjdoucí do příjemné kavárny La Sabbia na Velkém náměstí v Písku na výstavu obrazů, převážně olejů Ivy Petrové a Andreje Rádyho.

Poprvé jsme společně, ovšem ještě s mnoha dalšími, vědomě vystavovali před téměř třemi lety ve vodňanské synagoze poté, co jsem cestou z Písku Ivance sdělil, že napříště už chci po zbytek svých dnů vystavovat hlavně pro ni a s ní. Právě proto vytvořila pro letošní společnou výstavu název – a Tomáš jej vtipně vyjádřil graficky – naznačující postupné přibližování a spojování cest směřujících předtím po různoběžkách.

Iva Petrová – Překvapení

Smalování v sobě zahrnuje i modus vivendi našeho současného malování, kdy žádný obraz není dokončen bez konzultace s partnerem. Já se snažím přispět rozvinutím a podpořením Ivančina výtvarného vidění a nápadů, ona mi nesmírně pomáhá hlubokými znalostmi barev, technických postupů a vkusem vytříbeným zkušenostmi restaurátorky.

Prostor kavárny není velký, není-li autor nekritický, vejde se do něj 13 pláten. Více než půlroční trvání výstavy umožňuje, abychom kolekci podle chuti a potřeby doplňovali o obrazy, jež vzniknou a doschnou v průběhu prvního pololetí letošního roku. První kolekci tvoří především zátiší, v nichž usilujeme o zachycení ne vždy snadno postřehnutelných vztahů mezi zdánlivě mrtvými věcmi, které u Ivanky odhaluje spíše tlumené a zklidněné světlo, zatímco já se snažím o větší nálož luxů.

Ani jeden z nás nevěnuje všechny tvůrčí síly pouze malování. Ivanka, zkušená restaurátorka, léta zaklíná prožitky také do poezie – knížka jejích veršů obohacených o ilustrace autorky bude po celou dobu výstavy v kavárně ke čtení a ke koupení. Svými knižními překlady, protože do slovenštiny, nebudu zbytečně zabírat místo.

Zátiší s porcelánovou vázou, 2022

Sami jsme zvědavi, jaké obrazy budeme poslední zářijový den za stěn kavárny La Sabbia sundavat.

ANDREJ RÁDY

STROM SETKÁVÁNÍ

Nová 99, Písek – Hradiště, tel. 777 571 529, info@strom-setkavani.cz, www.strom-setkavani.cz.

- **Výuka hry na kytaru a ukulele** – Jirka Macháček, *info@strom-setkavani.cz*
- **Práce s dechem a emocemi, (individuální) konstelace** – Dita Macháčková, *dita.machackova@volny.cz*
- **Hatha jóga** – Jana Kozová, *www.jogapisek.cz*
- **Jarka Olžbutová** – *www.uvodnaru.cz*
- **Poradna Trager®**, *http://www.trager.cz,* Alena Klossová, *alena.kloss@gmail.com*
- **Poradna ájurvédy, ájurjóga** – Radoslav Nahálka, *www.ajurmed.cz*
- **Slunce ve skle** – Marmelády, čatní a sirupy Katky Čápové, *kacabacapova@seznam.cz.*

Zpívající právník Ivo Jahelka přijede do Písku ve středu 29. 3.

Přijďte se pobavit do Galerie Dragoun, Ivo Jahelka na koncertě zahraje osvědčené balady a zařadí i několik nových písničkových soudniček, které zcela jistě posluchače potěší a rozesmějí.

Ivo Jahelka je známý jako „zpívající právník“. Na koncertech návštěvníky baví svými zhudebněnými soudničkami, baladami ze života a perličkami přímo ze soudních síní a předsíní. A nebudou chybět ani drobná právní ponaučení, která se každému mohou v životě hodit. Ivo Jahelka vystoupí v Galerii Dragoun ve středu 29.3. od 17.00 hod. Vstupné na koncert je 200 Kč.

Počet míst k sezení je v Galerii Dragoun omezen, proto doporučujeme zakoupit vstupenku v předprodeji přímo v Galerii Dragoun, v Centru kultury nebo online na webu ***www.centrumkultury.cz/event/593453/galerie-dragoun-ivo-jahelka.*** V úvodu koncertu pokřtí kancléř Pohádkového království novou turistickou vizitku ak. mal. F. R. Dragouna.

DÁŠA SEDLÁČKOVÁ

Poslední šance navštívit rodinnou výstavu Továrna na utopii

Šlapadlo na absolutno, pokoj nesmrtelného člověka s tajnými vzkazy, vojensko-historická expozice Mír s mloky nebo audiohra – to vše je součástí interaktivní výstavy z dílny královéhradeckého Divadla Drak. K zažití je ve Sladovně od podzimu 2022 do konce března 2023. Malí (od 6 let) i velcí návštěvníci dostanou možnost prozkoumat šest instalací inspirovaných díly Karla Čapka. Zamýšlet se můžete nad otázkami: Co bylo dřív: text, nebo ilustrace? Jak Karel Čapek vnímal budoucnost v minulosti? Jaká bude minulost v budoucnosti? Jaká je tvá představa o dokonalé budoucnosti? Výstava tematicky navazuje na stálou expozici Hnízdo ilustrace, kde mohou následně děti i jejich dospělí svůj zážitek umělecky ztvárnit. Vstupenky a termíny: ***www.sladovna.cz.***

NADĚJE: Prázdninové vzdělávání prožitkem

Pomáháme již řadu let s mimoškolní přípravou. Klienti NZDM Ostrov si zde mohou procvičovat probírané jevy z různých předmětů, psát domácí úkoly, připravovat se na písemné práce či zkoušení, pomůžeme se čtením knihy a přípravou referátu z ní, nacvičíme i přednes básní.

Sociální služba NZDM Ostrov nabízí podmínky pro přiměřené vzdělávání, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, volnočasové aktivity, probíráme preventivní témata. Vědomosti, přijaté zážitkovou pedagogikou, si obvykle dlouhodobě pamatujeme a snadno či lépe si je vybavujeme. Program jarních prázdnin byl proto tvořen se zaměřením na rozvoj a vzdělávání interaktivní formou, aby si nově získané poznatky z mimoškolní přípravy mohli klienti spojit prožitkem, který přináší důležitou zkušenost.

Aktivity prvního dne jarních prázdnin byly spojeny s relaxační procházkou k písecké teplárně. Po příchodu se nás ujal vedoucí provozu Michal Kápl, který nám velmi příjemně a srozumitelně přednášel v průběhu exkurze teplárnou. Navštívili jsme všechny úseky, které jsou důležité pro zajištění tepla pro celé město Písek. Prvním úsekem bylo zpracovávání přivezené biomasy. Měli jsme možnost nahlédnout do procesu, kdy je biomasa přemisťována po pásech ke kotli a následně spalována. Poté jsme se přesunuli kolem pověstného teplárenského komína do části, kde je vykládáno uhlí z vlaku. Během prohlídky jsme také viděli nádoby s chemií, regulující pH. Navštívili jsme také velín, kde nám byly představeny počítačové programy, které řídí celý chod teplárny. Na zpáteční cestě jsme se ještě zastavili na dětském hřišti.

I v úterý jsme chtěli klientům ukázat, že vzdělávání a získávání nových dovedností může být zábava a společně s klienty jsme navštívili píseckou Sladovnu s lektorovanou lekcí v Animáriu. Lektor Tomáš nám v Animáriu všem skvěle přiblížil svět animace a kouzlo kreslených filmů. Jak se stane, že nakreslená postavička na papíru nebo dřevěná loutka ožije a může se hýbat? Animování jsme si vyzkoušeli na sedmi různých stanovištích. Klienti si mohli vyzkoušet rozhýbat nakreslené obrázky na papíru či loutku, tvořit obrazce a postavičky z barevných magnetických tvarů, využít své tělo a nafotit na tablety postupný pohyb a vytvořit tím krátký příběh. Některé příběhy byly opravdu kreativní, viděli jsme například hromadnou autonehodu, prince bojovat s drakem, postavičky z barevných tvarů, jak hrály fotbal nebo animované fáze růstu stromu. Čas strávený v Animáriu rychle utekl a klienti byli z programu nadšení. Budeme se společně těšit na další dobrodružství ve Sladovně.

Čtvrtý den prázdnin jsme absolvovali vzdělávací lekci v Městské knihovně na téma „Lidské tělo“, což byla látka prvouky našich třeťáků. Lektorka Ivana Čabrádková měla připravený poutavý program ušitý na míru našim klientům. V první části si povídala s dětmi o lidském těle a jeho částech a pak přes dataprojektor promítala kostry zvířat a děti měly poznat, kterému zvířeti patří. Na řadu přišlo i porovnávání lidské kostry s kostrami zvířat. Další aktivita se ubírala k vnitřním orgánům člověka. Děti si vybíraly laminované obrázky orgánů, měly je pojmenovat, popsat jejich funkci a dát je na správné místo postavy, nakreslené na balicím papíru. Následující kvíz o lidském těle zabral dětem asi patnáct minut. Zajímavé otázky navodily atmosféru pro tiché přemýšlení nad pracovními listy. Děti všechny otázky vypracovaly správně. O lidském těle toho děti věděly dost, ale kde a jak si mohou rozšířit své vědomosti? Přece v knihovně nad knihami a encyklopediemi. Děti dostaly několik knih a encyklopedií k nahlédnutí a také čas na samostudium, prohlížení obrázků a čtení. Lekce o lidském těle vyvrcholila skládáním puzzle postavy děvčete. Na první pohled lehký úkol dal dětem trochu zabrat, ale nakonec poslední úkol úspěšně dokončily. Druhou částí naší návštěvy byla mini exkurze po knihovně. Lektorka dětem vysvětlila chod dětského oddělení, postup při půjčování knížek a společenských her, kdy a jak si mohou knížky půjčovat. Každému zájemci bylo umožněno vyzkoušet si půjčení knížky v modelové situaci, což si téměř všichni vyzkoušeli. Společně s lektorkou jsme ještě navštívili oddělení beletrie v prvním patře a multifukční sál, kde si děti vyzkoušely, jaké by to bylo vystupovat na pódiu, a zazpívaly si písničky a přednášely básničky. Děti odcházely z knihovny spokojené, informované pro individuální návštěvu a nadšené z programu!

Připravily sociální pracovnice NZDM Ostrov

LiStOVáNí.cz: Straka v říši entropie – 28. 3. ve Sladovně

Markéta Baňková, objev roku ceny Magnesia Litera 2011, napsala bajky. Velmi vtipné bajky pro dospělé, které ale pobaví i děti. Dokonce i puberťáky. Zvířata v nich luští záhady existence a fungování světa. Zjistíme, jak lišky prochází krizí středního věku a kdo všechno chce být ideálem krásy. Proč nemá smysl bojovat proti nepořádku! Jestli máte špatné vzpomínky na fyziku, přijďte 28. března od 17 hodin do Sladovny na LiStOVáNí touto originální knihou. A jestli fyzika nebere i Vaše děti a puberťáky, vezměte je klidně také, zažijí velmi příjemné doučování! Účinkují: Věra Hollá a Pavel Oubram, vydalo nakladatelství Petr Prchal. Vstupenky jsou k dispozici na webu a na recepci Sladovny, cena: 140 Kč v předprodeji, 170 Kč na místě.

KAROLÍNA VORÁČKOVÁ

Athelas – Lucie Hudáková: Pečovat, pomáhat a provázet

Třetí – a v této hospicové minisérii – poslední rozhovor. S Luckou, naší vrchní sestřičkou. Když jsem byla malá a řeklo se někde „vrchní sestra“, představovala jsem si, že to je ta nejhlavnější a nejvrchnější, přísná osoba, která řídí všechny ostatní sestřičky a ty se jí bojí a dělají přesně to, co „vrchní“ řekne. Vrchní sestry celého světa, odpusťte.

Lucie Hudáková (vlevo) a Monika Váňová.

Moje představa se značně lišila od „naší“ sestřičky Lucie. Tě Lucie, která se kdysi před devíti lety také rozhodla, ve stejný čas na stejném místě (a sice v Písku), že domácí hospic bude její další profesní cestou. A tak se také stalo. Ona totiž, když se pro něco rozhodne, jako by neexistovalo NE. Takoví lidé jdou přes překážky, prokoušou se všemi požadavky, směrnicemi, zákony, systémy, zdravotnickou dokumentací a dojdou do bodu, že věci nakonec… hm, prostě fungují tak, jak mají. Vítejte ve světě Lucie Hudákové, která je taktéž z „tlupy prvních hospicových lidí“.

Luci, zažila jsi někdy pocit, od té doby, co ses rozhodla pracovat na „projektu domácí hospic“, že se něco nepodaří? Že to prostě nepůjde?
Musím říct, že během celého procesu vzniku a budování hospice tu byla jedna převeliká výhoda. A sice, že ani já, ani Danka, ani Mili jsme na to nebyly samy. Všechno jsme od začátku řešili společně – ještě s tehdejším ředitelem Zdeňkem Heroutem. Všechna rozhodnutí, otázky, právě třeba překážky jsme sdíleli a vzájemně se podporovali ve věcech, které se dařily skvěle, i v momentech, kdy kdokoliv z nás – jak se říká – začal klesat na mysli.

Když se dnes ohlédneš za těmi téměř devíti lety existence hospice, co vidíš? Jak se změnil?
V minulosti vidím jednu myšlenku a čtyři nadšence, kteří se zadarmo a tenkrát ještě ve svém volném čase pokusili té myšlence dát život. Za ty roky se hospic proměnil hodně. Přišla do něj pracovat spousta úžasných lidí, místo jedné místnosti teď obýváme celou budovu, máme služební auta, poměrně velkou půjčovnu kompenzačních pomůcek, rozběhly se i další velmi potřebné služby jako např. ambulance, perinatální péče, poradna pro pozůstalé. Troufám si říct, že máme vše, co domácí hospic potřebuje a o čem jsme tenkrát snili, a ještě něco navíc. Obrovská změna nastala v roce 2018, kdy se celorepublikově všechny domácí hospice staly plnohodnotnou součástí zdravotního systému konečně i na legislativní úrovni. A co mi dělá velkou radost, že stoupá povědomí o našich službách a dostanou se k pacientům a rodinám, kteří je potřebují.

Časem se to bude vyvíjet, je součástí naší vize, abychom byli neoddělitelnou součástí zdravotní péče. Dokázala bys shrnout „hospicovou myšlenku“?
Mně to napadá takhle: „Pokud se člověk ocitne v situaci, kdy ví, že jeho čas tady na zemi je limitovaný, měl by mít na výběr, kde a s kým chce tento čas prožít. A pokud se rozhodne, že by rád zůstal doma se svými blízkými, pak by měl mít k dispozici tu možnost – pomoc domácího hospice.“

Ruku na srdce, nikdo nechce být nemocný a umírat… Ty sis ale vybrala dobrovolně péči o lidi v závěru jejich života jako práci. Proč?
Když jsem před dvaceti lety po škole pracovala v nemocnici, s umíráním jsem se potkávala. Tenkrát jsem věděla, že existují lůžkové hospice, ale byla poměrně dlouhá čekací lhůta a pacienti, které jsme nestihli přeložit, zůstávali v nemocnici. Většinou leželi na jednolůžkovém pokoji, měli ošetřenou bolest i další potíže. Dalo se tedy říct, že pacient netrpěl. Přesto jsem si říkala, jestli je to takhle správně... Nešlo by to nějak líp, aby tam nebyl tak sám? Co když se bojí? Určitě se musí bát. Co když už nestihne vidět nikoho z rodiny? Určitě je někdo, s kým by chtěl teď být nebo být někde jinde a nemůže. To mne tak různě napadalo. Byla jsem mladá, nezkušená, neměla jsem odvahu se ptát. Když jsem později měla před sebou poslední rok mateřské a už jsem pomalu přemýšlela, kam do práce, viděla jsem v televizi diskuzi na téma paliativní péče a mluvili přesně o otázkách, které jsem si kdysi kladla. Mluvili blíže o domácích hospicích, že je jich po republice zatím málo, ale že je to cesta, jak může pacient zůstat doma, pokud si to přeje. Hodně mě to oslovilo. Protože i když na konci je smrt, tak to všechno před tím je přece život. My pečujeme o život pacienta, aby byl co nejlepší, aby mohli být blízcí lidé spolu, aby se mohla plnit přání. Samozřejmě jsou ty situace těžké, nechceme je nikdo zažívat, ale když se do ní dostaneme, je důležité, že tu je někdo, celý tým lidí, který je připraven o pacienta a jejich blízké pečovat, pomáhat a provázet je v takto těžké situaci. A to mi dává velký smysl, jako zdravotníkovi, ale i celkově v životě.

Je nějaký příběh, který se tě hodně dotkl u srdce?
Asi se mě svým způsobem dotýkají všechny. Protože blízcí, kteří se rozhodnou pro pečování jsou neuvěřitelně stateční a musí mít srdce na pravém místě, a to hřeje u srdce mě, že takoví lidé jsou na světě a já mám tu čest se s nimi potkat. Tam, kde mě srdce vždycky zabolí, je při doprovázení dětských pacientů, mladých lidí, rodičů od dětí.

Luci, ty se po práci vracíš domů ke svému muži, třem dětem, čeká tam na tebe pejsek Rony, taky želvičky a k tomu děláš nejlepší cheescake pod sluncem… Kolik máš tak při téhle práci a velké rodině času pro sebe – co tě baví?
Nejvíc mě baví být s rodinou, jít na procházku se psem a občas něco upéct. A radost mi dělá, když udělám radost dětem. A potkávat se s přáteli a laskavými lidmi, což zažívám každý den v práci.

A to mne zrovna zajímá! Jste tým pěti zdravotních sestřiček. Jste každá jiná osobnost a dohromady tvoříte úžasně barevný, laskavý, schopný celek, tým, a to i s našimi lékaři…
Je to přesně tak, jak říkáš, a jsem za to strašně moc vděčná. Možná se ještě trochu vrátím k první otázce. Být poskytovatelem zdravotních služeb s sebou nese spoustu podmínek a legislativních požadavků. Nemalý požadavek byl právě na pracovní úvazky všech členů týmu, především pak lékařů a zdravotních sestřiček. Nad celým týmem dle zákona musí být odborný garant, lékař se specializací, v našem případě s atestací z paliativní medicíny. Jako specialista s námi začínal pan doktor Rataj, který nám velmi pomohl, ale úvazek poskytnout nemohl. A jiný paliatr v tu chvíli na Písecku nebyl. To byla opravdu velká obava, protože bez odborného garanta nelze službu poskytovat. Jednoho dne ale do hospice přišla lékařka Monika Váňová, díky které se všechny moje obavy rozplynuly. Během rozhovoru bylo jasné, že paliativní péče ji velmi zajímá, dokonce má v plánu atestaci udělat a k hospici se přidat. Věděla jsem, že je to ona, která si vezme celý tým pod křídla a pod jejím vedením bude tým profesionální a zároveň lidský, protože taková ona právě je. A závěrem bych ještě ráda řekla, že jako vedoucí sestra mám vedle péče o pacienty a jejich blízké také na starost péči o zdravotní sestřičky. Chtěla bych jim touto cestou moc poděkovat za jejich práci, za to jaké jsou obětavé, laskavé a lidské. Velmi si jich všech vážím a jsem vděčná, že s nimi mohu nejen pracovat, ale hlavně, že můžeme být zároveň blízkými přítelkyněmi.

Luci, děkuju ti moc za milé sestřičkové povídání. Dáme si teď jednu pauzu, abychom čtenáře Píseckého světa nechali vše vstřebat. A po té pauze mám jít na kávu s kým?
Ráda bych předala štafetu právě Monice Váňové, lékařce, která vede hospicový tým už čtvrtým rokem. Je lékař profesionál a zároveň skvělý člověk. Všichni se na ní můžeme kdykoliv spolehnout.

Z Domácího hospice Athelas
KATEŘINA LITERÁKOVÁ

Na vaše přání: Výstřední pták dudek chocholatý (2. díl)

Přinášíme pokračování textu, který na čtenářské přání napsal ornitolog Karel Pecl o zajímavém opeřenci – dudkovi. Pokud byste měli zájem o další druhy, ozvěte se nám do redakce *(redakce@piseckysvet.cz, tel. 607 777 993)* a my námět předáme RNDr. Peclovi.

Dudek chocholatý je snad nejvýstřednějším naším druhem. Nejen, že díky svému pestrému zbarvení, dlouhému dolu zahnutému zobáku a vysoké chocholce na hlavě, vypadá exoticky, ale ještě k tomu je příbuzný s tropickými zoborožci. Díky těmto odlišnostem byl odjakživa předmětem zájmu nejen vědců, ale i lovců a čižbařů. Alfred Brehm o něm v 19. století ve svém díle „Život zvířat“ napsal: *„…lekavý pták, často mění místa hnízdění. Na přírodních místech hnízdí i víc párů poblíž sebe. Při chovu je označován jako nejzábavnější a nejroztomilejší domácí druh. Jeho důvěřivost a krotkost jest rozkošná. Ochočí se jako pes, přichází na zavolání a doprovází člověka i do volnosti, aniž by pomyslil na to, aby uletěl.“*

Další zvláštností dudka je zápach vycházející z jeho hnízda. Proto dostal lidové označení - „smraďoch“. Tento jev byl dříve vysvětlován tím, že mláďata kálejí do hnízda anebo tím, že rodiče přinášejí jako krmení do hnízda trus, ve kterém je hmyz a jeho larvy. J. A. Komenský ve svém díle „Orbis pictus“ (1658) dokonce o dudkovi tvrdil, že *„je to pták nejsmrdutější, neboť lejna žere“*. Skutečnost je ale zcela jiná. Protože dudkové vyhledávají ke hnízdění přednostně dutiny, které nejsou vysoko nad zemí a protože jejich vletový otvor musí mít minimální průměr 6 cm, mohou být jejich hnízda ohrožená četnými predátory. Mohli by se do nich dostat hranostajové, lasičky, kuny i kočky. Proti návštěvám těchto nevítaných hostů se mláďata brání cílením vystříknutím páchnoucího hnědavého sekretu z podocasní žlázy. Tento výměšek je směsí pižma, kyseliny máselné a čpavku a jeho vystříknutí na hlavu vetřelce je opravdu účinné. Možná někoho napadne, proč se vyvinul takový obranný mechanismus, když by stačilo hnízdit v bezpečnějších dutinách několik metrů nad zemí. Jenže u takových dutin je velká konkurence. Jsou hojně využívány agresivními špačky, datly, malými sovičkami – kulíšky nebo výrečky a také některými druhy dutinových pěvců. V tomto místě musím znovu citovat A. Brehma, který popisuje, jak smradlavost mláďat komplikovala kulinářské využití dudků. Brehm ve svém spise odhaluje, že dudkové byli nejen chovaní v zajetí, ale překvapivě i pojídáni: *„Když mláďata úplně dorostou, tak pozorujeme, že mají tak málo zápachu, že je možno je bez hnusu požívat. Jsou pak velice tučná a chutná.“* Dospělci byli tedy loveni pro maso bez problémů, protože už neměli pachové žlázy.

Zdálo by se, že těch zvláštností je u dudka už dost, ale přesto jim ještě není konec. Netypický je například jejich let. Většina ptáků má let přímý. Pták mává křídly nahoru a dolů a letí vpřed. Dudek nemává křídly, ale široce je roztahuje, aby je následně trhavě přitahoval k tělu. Výsledkem je vlnovitě vratký let připomínající třepotání motýlů.

Blížím se k závěru, a tak se musím věnovat životním cyklům dudka chocholatého. Ten obývá zeměpisný pás sahající od severní Evropy až na jih Euroasie a do Afriky. Protože hlavní podíl jeho potravy tvoří hmyz a protože ho sbírá na povrchu země a loví v půdě, nemůže u nás zůstávat přes zimu. V Evropě je tedy druhem tažným, zatímco v tropické Africe se zdržuje po celý rok. Tam má dostatek hmyzí potravy, a proto je ptákem hojným. V důsledku velké konkurence a menšího počtu optimálních příležitostí ke hnízdění využívají dudkové v Africe, co se dá. Někdy zahnízdí pod kořeny uschlého stromu, jindy využijí zemní noru nebo se spokojí jen s trochu krytým místem na zemi. Několik hnízdění bylo zaznamenáno mezi kostmi mršin velkých zvířat a jedno hnízdo se sedmi mláďaty bylo nalezeno dokonce v hrudním koši kostry lidské.

Výstelku hnízda ve stromech tvoří dřevní troud, při hnízdění mimo stromové dutiny měla hnízdní jamky výstelku ze suchých stébel rostlin, z drobných větviček a kousků kůry. Dudci hnízdí v dubnu až květnu, kdy samice snáší 5 – 7 bělavých vajec. Ta po dobu 16 dnů zahřívá pouze samice a je při tom samcem krmena. Po vylíhnutí mláďat zpočátku samec předává potravu samici, která mláďata krmí. Později už pro potravu létají a krmí oba rodiče. Vylíhnutá mláďata mají krátké zobáky se širokým koncem. Během dospívání se jim zobáky prodlužují. Po 26 – 29 dnech mláďata hnízdo opouštějí a ještě týden jsou rodiči přikrmována. I po vylétnutí ještě nemají stejně dlouhé a štíhlé zobáky jako rodiče. Zjara následujícího roku už jsou bývalá mláďata dospělá a mohou hnízdit.

Naši dudci odlétají na zimoviště v srpnu až září. Je až s podivem, že s jejich na první pohled neobratným letem dokážou přeletět Alpy ve výškách až 3000 m a přes Gibraltar a severní Afriku doletět pod rovník do cíle své 8000 km dlouhé trasy. V dubnu se k nám dudkové ze zimovišť zase vrací. Nejvíc jich přiletí tradičně na Třeboňsko. Hodně dudků žije na jižní Moravě a v Rakousku. To jsou tak zvané zdrojové populace. Když tam budou mít dobré podmínky, budou se muset dospělá mláďata poohlédnout po nových územích, a tak se na jihu Čech dostanou třeba i na Písecko. Dávejte v dubnu a květnu pozor a poslouchejte. Pokud budete mít štěstí, uslyšíte vábící hlas samce přepisovaný do češtiny nejčastěji jako dudání: du-du-du. Právě tento hlasový projev dal dudkovi jméno. Lidé mu říkali různě, ale v době Komenského se podoba jeho jména ustálila. Takové pojmenování, které je odvozováno od hlasového projevu, odborníci nazývají „zvukomalebné“. Stejný původ pojmenování má například náš volavkovitý pták – bukač.

Jsem u konce s dechem. Těch dudčích zvláštností bylo myslím dost, ale přesto ještě jedna zůstala bez vysvětlení. Jedná se u známé rčení: „Spí jako dudek“. Přiznám se, že jsem to úsloví mnohokrát použil, aniž bych přemýšlel nad tím, jak se o ně dudek zasloužil. Teprve psaní tohoto článku mne donutilo pátrat po tom, proč je dudek spojován s tvrdým spánkem. Z ornitologických poznatků je zřejmé, že dudek se svým spánkem nijak nevymyká většině ptáků. Takže tudy cesta nevede. Cestu ovšem naznačuje historie používání tohoto rčení. Takto se původně označoval jen hluboký spánek nemluvňat. A jak se z praxe zjistilo, tak klidným a tichým spánkem spí nemluvně, které nic netrápí, tj. nemluvně podělané, tedy páchnoucí. A jaký pták má smradlavé hnízdo? To jsem vám popsal. Takže teď už je vše o dudkovi jasné.

KAREL PECL

Foto J. Ševčík, na titulní straně samec krmí samici

PIŠTE NÁM své názory!

Příspěvky posílejte nejlépe e-mailem: ***redakce@piseckysvet.cz***, nebo se domluvte na předání písemné verze na tel. **607 777 993**. Vše můžete po jednoduché registraci vkládat také na ***www.piseckysvet.cz.***

Domácí hospic Athelas Písek

774 85 84 87

kontakt@hospic-pisek.cz

www.hospic-pisek.cz

Expedice Zoogeos – Venezuela 16. část: Zvláštnosti řeky Apure

Při zkoumání různých typů přírodního prostředí v okolí městečka Apurito jsme zjistili, že jejich nabídka je poměrně omezená. V okolí nejsou žádné mokřady, žádná rozptýlená zeleň a většinou jen oplocené pastviny s dobytkem typu zebu. To je důsledek civilizačního tlaku na okolí ze strany městečka.

Autor s arou zelenokřídlým na ruce

Ale přeci jen se nám ještě jedna oblast nabízí. Je tu řeka a její pobřeží. Takže plán práce na poslední den pobytu byl jasný. Prozkoumáme řeku. Při snídani před obchodem domlouváme možnosti pronájmu lodě pro osm lidí. Náladu slunečného rána doplňuje z rádia místní muzika produkovaná zpěvákem, doprovázeným několika kytarami a malou dřevěnou harfou. Bez této muziky se zde samozřejmě neobejde hospoda, ale, jak se ukázalo ani žádný obchod.

U potravin bychom to třeba očekávali, protože tam se lidé scházejí a před obchodem i popíjejí podobně jako na vesnici u nás. Ale užil jsem si ji i v železářství, kde jsem kupoval nůž. Vysvětlení pro muzikanty: pro oblast Los Llanos je to typický hudební styl nazývaný „joropo“ (choropo). Je jasné, že přítomnost partičky podivínů, kteří běhají po okolí a zajímají se o živáčky od těch nejmenších (brouci, motýli a vážky) až po ty největší, nemohla ujít pozornosti obyvatel města. Zvlášť proto, že jsme zde byli jedinými turisty a ještě měli upovídanou ubytovatelku. Díky tomu jsme byli často oslovováni místními a zváni k nim domů, abychom se podívali na různá ochočená zvířata.

Většinou jsme těmto lákadlům odolávali, protože bylo jasné, že jim nejde o pochlubení, ale především o peníze. S Dušanem jsem navštívil jednu rodinu, která chovala větší množství papoušků. Protože mezi nimi byli i ti opravdu velcí, arové, tak jsem neodolal. Za těch pár bolívarů mi zážitek z návštěvy stál. Zvláště když mne Dušan vyfotil s jedním arou na ruce. Prostřednictvím naší bytné jsme měli na dopoledne domluvené lodní taxi. Protože v Apuritu není most přes řeku, fungují zde převozníci. S jedním z nich se projedeme trochu dál než na druhý břeh. Pustíme se po proudu až do míst, kam už nedosahuje vliv civilizace. Jistě tam v pobřežních porostech, ale i na řece objevíme spoustu pro nás zajímavých zvířat. Obzvlášť jsme si přáli na vlastní oči vidět jeden druh ikonického ptáka, který se poněkud vymyká běžné představě o tom, jak má pták vypadat, i o tom, jak se má pták chovat. Jedná se o hoacina chocholatého *(Opisthocomus hoazin)*. Ten je zoologickou raritou, která se vyskytuje převážně v povodí Amazonky a Orinoka. A protože řeka Apure je jedním z přítoků Orinoka, je šance, že ho objevíme i tady. Podle místních bychom mohli být úspěšní.

Když jsme opustili okraj města, překvapila nás početná hejna složená ze dvou druhů kondorů. Ti s černou holou hlavou byli kondoři havranovití, ti s červenou byli kondoři krocanovití. Seděli všude, kde se dalo, od písčitého břehu a stromů na pobřeží až po konstrukce vysokého napětí. Čas od času z keřů sklánějících se nad vodou něco plesklo do vody. Dlouho jsme se dohadovali, co to bylo, až jsme to uviděli. Byli to leguáni zelení. Ti mají z lidí strach, protože jsou jimi lovení, a tak se zachraňují skokem do vody a ukrytím pod břehy. My jsme ovšem pokaždé doufali, že by to mohli být ti naši vysnění hoacinové. Hnízdí totiž právě v korunách stromů a keřů, které se sklání nad vodou. Jejich nelétající mláďata se v případě ohrožení pustí větví a spadnou do vody. Pak se potopí a doplavou ke břehu, kde se skryjí. Aby se mohla vyšplhat zpátky do hnízda, mají na každém křídle dva volné prsty zakončené drápem. Ty jim usnadňují pohyb v hustých větvích. Jakmile mláďatům dorostou křídla, pomocné prsty už nepotřebují, a tak jim odpadnou.

Kdo zná trochu historii vývoje ptáků, tak v tomto místě jistě vzpomene na populární praptáka Archeopteryxe. Protože nebyl schopný aktivního letu, mohl se snést ze stromu na strom jen plachtěním. Aby se dostal v korunách výše, šplhal po větvích s pomocí tři volných prstů na koncích křídel. Dalo by se usuzovat, že díky těmto prstům na křídlech je hoacin příbuzný s výše jmenovaným opeřeným ještěroptákem. Ale o v tomto případě jde jen o podobné vývojové přizpůsobení, které se vyvinulo díky podobnému způsobu života. Odborně se tomu říká konvergence a lze to najít u mnoha dalších druhů zvířat.

Hoacin chocholatý

Už tato zvláštnost mláďat činí z hoacinů pro zoologa atraktivní druh, který rozhodně stojí za trmácení na kraj světa, aby ho spatřil na vlastní oči. Ale hoacin má v zásobě ještě další zvláštnost. Žádný jiný pták na světě netráví potravu jako on. Jeho potravou je totiž převážně listí stromů, které sezónně doplňuje květy a poté i plody. Stejnou potravu mají býložraví vřešťani, o kterých jsem psal minule. Jenže vřešťan je býložravý savec. A znáte nějakého ptáka, který by se pásl na listí? Teď už ano, je to hoacin. Aby mohl listy strávit, jeho vole funguje podobně jako bachor přežvýkavců. Natrhané listí v rozšířeném voleti zadržuje a působením mikroorganismů fermentuje. Nakvašenou potravu pak hoacin posílá ke zpracování do žaludku. Díky tomuto jedinečnému přizpůsobení dokáže z těžko stravitelného listoví zužitkovat maximum živin. Ale to má své následky. Kdo doma skladuje zbytky ovoce a zeleniny pro kompostování, dobře ví, jak zkvašený bioodpad kysele páchne. Není proto divu že tento barevný a exoticky vyhlížející pták je, jak ve španělštině, tak i v portugalštině, lidově označován jako „smradlavý pták“. Protože vypadá trochu jako větší slepice, byl v zoologické systematice dříve zařazován mezi ptáky kurovité, kam patří třeba právě slepice nebo bažant. Později měl z různých důvodů patřit mezi dropy nebo chřástaly. Když jsme se s ním setkali my, měl to být příbuzný kukaček. Jasno do problému vnesly až genetické analýzy. které odhalily, že jeho nejbližšími příbuznými jsou dvě ptačí skupiny – jeřábi a bahňáci.

Z toho, co jsem až dosud o haoacinech napsal je zřejmé, že se pro nás jednalo o „špek“, který jsme chtěli za každou cenu na vlastní oči vidět. Víme, že štěstí přeje připraveným. Proto jsme si vybrali právě Apurito. Radek tu totiž byl už před dvěma lety a viděl je. Tak jsme doufali, že se nám to poštěstí také. Zatím všechno, co na březích díky našemu vyrušení skákalo do vody, byli jen leguáni. I když kolem nás létali další zvláštní páci, zobouni američtí *(Rynchops niger)*, a v korunách pralesa lemujícího řeku pořvávali naší přítomností vyrušení vřešťani, my byli soustředěni jen na vypátrání hoacinů. Pak jsme je na pravém břehu uviděli. Byli to dva dospělci. Seděli na vrchu keře a koukali na nás. Jenže to netrvalo dlouho. Myslím, že museli zírat, co setkání s nimi na lodi způsobilo. Osm expedičníků na ně namířilo foťáky s teleobjektivy a snažili se jeden přes druhého získat nejlepší záběr. Někteří si klekali, jiní se nakláněli, další vstávali až se loď kymácela. Šrumec, který jsme svým úporným snažením způsobili, hoacinové nevydrželi a odlétli. Nikdo z nás nepořídil optimální záběr. Ale každý je nějak nafotil jako dokument toho, co jsme na vlastní oči viděli. Kdo z vás to má? Nebyli jsme úplně spokojení, ale cíl byl dosažen.

RNDr. KAREL PECL

spolupracovník Prácheňského muzea a Záchranné stanice živočichů Makov

Vítáme a loučíme se

Narodili se:

21. 2. **Denise Ševčíkové**, Chrášťany, dcera **Anna Marková**
22. 2. **Adéle Flaxové**, Písek, syn **Jordan Flax**
22. 2. **Karyně Saulich**, Veselí n. Lužnicí, syn **Timofey Saulich**
22. 2. **Vladimíře Rodinové**, Vodňany, syn **Marek Rodina**
22. 2. **Ivetě Beníschkové**, Vodňany, syn **Vojtěch Beníschek**
23. 2. **Barboře Krumpové**, Volyně, dcera **Nikol Kotálová**
24. 2. **Věře Prokešové**, Vimperk, dcera **Liliana Giňová**
26. 2. MDDr. **Pavlíně Noskové**, Bavorov, syn **Vojtěch Jenší**
27. 2. Bc. et Bc. **Adéle Hýblové**, Č. Budějovice, dcera **Leontýna Hýblová**
2. 3. **Kamile Hulínské**, Volary, dcera **Eliška Hulínská**
4. 3. **Dominice Jiráskové**, Kožlí u Čížové, dcera **Amálie Jirásková**
4. 3. **Janě Nováčkové**, Albrechtice n. Vlt., dcera **Adéla Nováčková**
4. 3. **Denise Vajsarové**, Týn n. Vlt., syn **Milan Vajsar**
4. 3. **Lence Havlové**, Střítež, syn **Jonáš Kubec**
5. 3. **Anetě Grieslové**, Bojenice, dcera **Rozálie Grieslová**

Zemřeli:

Pohřební služba Habich

15. 2. **Josef Janda**, Čimelice, *72 let*
20. 2. **Jan Procházka**, Písek, *68 let*
22. 2. **Václav Fialka**, Horní Ostrovec, *75 let*
23. 2. **Marie Cardová**, Písek, *90 let*
24. 2. **Marie Hrubá**, Putim, *78 let*
24. 2. **Alois Židek**, Čimelice, *82 let*
24. 2. **Ladislav Procházka**, Jamný, *79 let*
24. 2. **Hana Novodvorská**, Písek, *77 let*
25. 2. **Jaromír Vlasatý**, Písek, *77 let*
25. 2. **František Řeřábek**, Písek, *87 let*
26. 2. **Josef Bolardt**, Písek, *71 let*
28. 2. **Blažena Kobližková**, Písek, *87 let*
28. 2. **Jana Zachová**, Krsice, *74 let*
1.3. **Milan Janda**, Heřmaň, *68 let*
2.3. **Jaroslava Kaiserová**, Písek, *91 let*
2. 3. **Rudolf Flachs**, České Budějovice, *88 let*
4. 3. **Josef Wála**, Písek, *90 let*
4. 3. **Miloslava Šebková**, Písek, *83 let*
4. 3. **Jaroslav Klas**, Písek, *79 let*
5. 3. MVDr. **Jiří Kubát**, Čimelice, *81 let*

Pohřební služba AVE FENIX

4. 2. **Miroslav Banci**, Písek, 50 let
24. 2. **Eva Ženatá**, Praha, 90 let
25. 2. **Marie Píbalová**, Písek, 94 let
2. 3. **Zdeňka Hulalová**, Písek, 76 let

Pohřební služba Ave Fenix s.r.o.
Písek, Harantova 415
IČO: 11642181, e-mail: avefenixps@seznam.cz, web: ***www.psavefenix.cz***
Sídlo firmy: Šumavská 614/6 České Budějovice
Nonstop linka: 720 284 921

Jakoukoli inzerci,
poděkování, reklamní články, vzpomínky na zesnulé, vzkazy, nabídky aj.
v tištěném Píseckém světě i na webu www.piseckysvet.cz
domluvíte na tel. **607 777 993**
nebo e-mailem: ***inzerce@piseckysvet.cz***

POHŘEBNÍ SLUŽBA HABICH
Písek, Jeronýmova 312 Tel.: 382 213 541
Písek, Budějovická 436 Tel.: 382 224 477
MOBIL NONSTOP
606 627 983 ▪ 602 553 056
e-mail: habich@habichps.cz
www.pohrebnisluzbapisek.cz
ZNAK KVALITY CECH HROBNICKÝ
STÁLÁ SLUŽBA 24 hod. SOBOTY, NEDĚLE, SVÁTKY
Nejstarší a největší pohřební služba v Písku
48 let rodinné tradice v oboru pohřebnictví

AD: Zavřený bazén Přijdeme o cca 600 Kč?

V minulém čísle Píseckého světa jsem si přečetl zprávu o plánovaných opravách na plaveckém stadionu. Jako většina návštěvníků i já vítám každou potřebnou investici do tohoto zařízení. Práce jsou stejně jako v minulém roce plánovány na měsíce červenec a srpen. Majitelům ročních permanentek nebyla o tuto dobu prodloužena jejich platnost obdobně jako v dobách covidu. Jedná se o opatření, které „nic nestojí“ – a přesto se neprovedlo.

Jsme ale zatím na počátku roku, proběhly volby s programy pro spokojenost občanů, které se snad podaří prosazovat. Tak snad se nebude opakovat loňské opatření a ti, kteří si dlouhodobě kupují roční permanentky, nepřijdou o další peníze.

Ing. JAN ROLENÍK, Písek

Písečtí senioři mohou využít sociální službu tísňová péče

Písečtí senioři a zdravotně postižení mohou využívat registrovanou sociální službu tísňová péče poskytovanou organizací Život Plus, z. ú. Až do konce března mohou **zdarma získat SOS tlačítko, jehož instalace běžně stojí 2500 Kč.** Za měsíční paušální poplatek 400 korun jim bude non stop k dispozici služba, díky které si v případě potřeby mohou přivolat pomoc. Více informací zájemci získají na www.zivotplus.cz, telefonních číslech **724 182 325, 327 532 900** nebo e-mailu ***operator@zivotplus.cz***.

Rada města schválila uzavření smlouvy o spolupráci organizace Život plus s Městskou policií Písek, která klientům zajistí v případě potřeby pomoc. V současnosti město již spolupracuje se společností Linnet eu, s. r. o, která je poskytovatelem registrované sociální služby tísňové péče „Anděl na drátě“. Písečtí senioři tak budou mít nově možnost vybrat si poskytovatele tísňové péče.

Tísňová péče funguje 24 hodin denně, sedm dní v týdnu. V případě potřeby zprostředkuje pomoc seniorům, lidem se zdravotním postižením či chronickým onemocněním, kteří žijí sami. Služba tísňové péče pomáhá v krizových situacích doma i venku především při pádu a nemožnosti vstát, řešení jakýchkoliv krizových situací v domácím prostředí i mimo něj, požáru, úniku plynu, výpadku elektrické energie, náhlém zhoršení zdravotního stavu a podobně. Díky této službě mohou senioři či zdravotně postižení žít doma a jejich rodina nemusí mít strach, že by se jejich blízký v případě potřeby nedočkal pomoci.

Petra Měšťanová, tisková mluvčí MÚ

MASOPUST 2023 na Hradišti

Sobotní odpoledne 25. února si všechny maškary i ti, co se přišli zabavit v masopustním průvodu, užili. A to doslova snad všechna roční období - jarní sluníčko odvál ostrý vítr, chumelilo i trochu pršelo. Takřka aprílové počasí...

Velmi vhod přišel tekutý svetr od sousedů v podobě různých pálenek a jiných kvalitních moků, stejně jako napečené buchty, sladké cukroví nebo bramborky, klobásky s okurkou a jiné pochutiny.

Několik desítek Hradišťáků vyrazilo v průvodu z vnitrobloku sídliště přes náves a Hůrku a kolem fotbalového hřiště k již vytopené Hospůdce na hřišti, kde se všichni mohli konečně zahřát a ladit nápady na další ročník znovuobnovené tradice. Pod pergolou byly pak rozdány i diplomy: za nejoriginálnější masku jej získal Jiří Pešta za bábu s nůší, Lucie Krejzová za nejroztomilejší masku babky, za nej masky v kategorii rodina si ocenění odnesli královna Zuzana a Mexičan Kamil Peterkovi a za nejkrásnější dětskou masku červená Karkulka Eliška.

Gratulace oceněným a díky všem, kteří tuhle parádní lidovou veselici se sousedy uspořádali a všichni jsme se mohli zase společně potkat.

ZBYNĚK KONVIČKA

SUDOKU:

Vaším úkolem je co nejrychleji doplnit tabulku číslicemi 1 až 9 tak, aby se žádná číslice v žádném sloupci, řádku, a ani v jednom z devíti čtverců o hraně 3 čtverečky neopakovala. Vlevo jednodušší, vpravo obtížnější.

6							4	1
		9		6				7
7			1	9	4		8	
	1		3				7	2
		8		7	1	3		
	7					8		4
3		7	2					
			7			4	9	3
			6	8		7		

3	6			1		2		
				4	7	8		
	1	4		6				
4		9			3			
			7					5
	5						8	2
6			2				5	
		5		7				8
			6			7	9	

PORTYČ NA LEVÉM BŘEHU OTAVY patří k nejstarším obydleným místům Písku. Ležela těsně u ***.../1. tajenka/...***, po níž jezdily formanské vozy do Prahy, Plzně a na Šumavu. Její pojmenování vzniklo počátkem 19. stol., kdy vojáci z Písku bojovali za habsburskou monarchii v Itálii a městečko ***..../2. tajenka/...*** jim svou polohou a nízkými chudými domky připomínalo domov.

Ze správných řešení zaslaných **DO ČTVRTKA 16. března** vylosujeme dva výherce knížek z Albatrosu. Řešení posílejte e-mailem: ***redakce@piseckysvet.cz***, nebo **SMS: 704 369 155**, nezapomeňte uvést **jméno, adresu a telefon**!

AMARA, APLOM, ÉR, IRIAN, KBC, KNOR, MIXE, OO, REG, RI	VYDÁVATI HLAS JAKO SLEPICE	HUMPO-LECKÝ PIVOVAR	ZN. CESIA		VÝZVA	SEVEŘAN	INIC. SPISOVA-TELKY KRÁSNO-HORSKÉ	ROSTLINNÁ GUMA, POUŽÍVANÁ K ÚPRAVĚ TEXTILU	LÉKY UTIŠUJÍCÍ BLEST	NÁZEV HLÁSKY S		KOMORNÍ SOUBOR	ŠESTIS-TĚNY	AVŠAK	KILOMETR	ŘÍMSKY 2
ROZHL. SPOL. USA				UZEMÍ ZABRANÉ NÁSILÍM							OLIVOVĚ ZELENÁ BARVA					
DĚDINA				SESTUP / ZLO							VELICE / VÍTĚZKA SOUTĚŽE KRÁSY					
ANGL. NEBO			TMA ČÁSTEČNÁ / ČÁST INDONÉSIE				PŘEDLOŽKA S 2.PÁDEM / INIC. HEREČKY LAURINOVÉ			INDIÁN. KMENY Z GUATE-MALY / PÍSMENO Č					STŘEŠNÍ SVOD	HOROLE-ZECKÉ ÚCHYTY
ŘÍDÍCÍ PÁKA V LETADLE						JÍDLO MEZI SNÍDANÍ A OBĚDEM / CHEM. ZN. ZINKU								POVZDECH / HNĚV		
NEJDELŠÍ ŘEKA VE ŠVÝCAR-SKU					1. tajenka / OTEC (KNIŽNĚ)											
MĚSÍC NEPTUNU							ZN. TITANU / SPZ KUTNÉ HORY			PŘIPRA-VOVAT KONĚ K JÍZDĚ / JIHOEVRO-PAN						
DĚDIČNÁ JEDNOTKA						NELÉTAJÍCÍ PTÁK / CENA AMER. FILMOVÉ AKADEMIE					OBLAST KOLEM ROVNÍKU / ASIJSKÝ STÁT					
	PRANÍM OČISTIT	NUŽE / VLHKO			OHYB / EGYPT. ŘEKA							CHEM. ZN. YTERBIA / ŘEKA V USA			NĚM. ČLEN NEURČITÝ	ČESKÝ KLAVÍRISTA
OKRESNÍ MUZEUM (ZKR.)			SLOVEN. POLIT. STRANA (ZKR.) / CHÁTRAT				ŽALUDEČNÍ LÉK / PATŘÍCÍ IVANOVI						FOTBALOVÝ KLUB ATHÉNY / ODSOUVÁNÍ HLÁSKY NA KONCI SLOV			
Začátek 2. tajenky								OHON	ČESKÝ BÝVALÝ FOTBALISTA / KAMENITÁ POUŠŤ					ANGL. PŘED-LOŽKA / ŘÍMSKY 61		
SPZ RYCHNOVA NAD KNĚŽNOU				UMÝVADLO / SLAVNÝ FYZIK ŽID. PŮVODU						DOCELA / NEJASNOSTI						
LEHKÁ DOBA V TAKTU					MOŘSKÝ PTÁK / ZKR. NAŠÍ TELEVIZE						TĚŽKÝ ATLET / VÝROBCE MOBILNÍCH TELEFONŮ					
PRACOV-NÍK V KOTELNĚ						JAPON. MĚSTO / CITO-SLOVCE ZAMYŠLENÍ									ZÁKAZNÍK	BURZOVNÍ ZPO-STŘEDKO-VATEL
	ZÁKL. JEDNOTKA EL. PROUDU	KVĚT (BOT.) / FINSKÉ JEZERO							NEALKOHO-LICKÝ NÁPOJ / MĚSTSKÁ KOMUNIKACE					ZKR. PRO KUSY / OČIŠTĚNÁ VODOU		
OSLABENÍ ORGANISMU ZPŮSOBENÉ VIREM HIV					MEGAVOLT / DOMÁCKY ANNA			Konec 2. tajenky / SPZ PROSTĚJOV								
STARO-ČESKÉ MUŽSKÉ JMÉNO						ANDRADIT / BÝVALÝ TELEVIZNÍ POŘAD						DERIVÁT AMONIAKU / UKAZOVACÍ ZÁJMENO				
VYNÁLEZ							BÝT ZAVĚŠEN / OZNAČENÍ LETADEL BELGIE						ANGLICKY ANO / CHEM. ZN. SAMARIA			
JUDŮV SYN			NYNÍ (NÁŘ.)					SVATÁ								
JAPON. MÍRA			NAMÁČECÍ PŘÍPRAVEK					NĚM. LED				NÁŠ SBORMISTR				